

8. מצרים - מצרימה. R. Jakob Antoli in Malmad ha-Talmidim 146^b, Mass. finalis l. אב v. אבותכם (Zitat); Mass. bei G. II 325 N. 41: סבירן מצרימה. סבירן מצרימה hat Ken. 196.

10. לבעליא ולעשהרותא = את הבעלים ואת העשהרות. לבעלים ולעשהרות. Daß es nicht Übersetzungsmanier ist, beweist die Übersetzung von Idc. 2, 11; 3, 7; 10, 6. 10.

14. ויהתם. Trg. Lag.: ויהתם = ותהנהן (?), vielleicht bloß Verschreibung aus ותהון. De Rossi bringt aus Trg. die LA. ויהתם.

14. גם - וגם. Predigten des R. Joël Ibn-Schoeib 120^c,¹ Kod. Ken. 70.

17. הנה - הלוא. Predigten des R. Nissim N. 11 (bis).

19. אלהינו - אלהיך. Kommentar des R. Josef Kara zu Jer. S. 15^a, Kod. Ken. 2.

19. ואל - ולא. R. Josef Kara l. c., einige Kodd.

23. טובה וישרה - הטובה והישרה. Trg.: תקנא וכשרא, wie 24, 20; die Übersetzung von MT müßte lauten דתקנא וכשרא, wie I R. 8, 36. Diese LA. paßt gut zu בדרך - באורה, LXX liest MT, aber בדרך.

24. בתמים ובאמת - באמת. Buch der Frommen, alte Ausgabe² N. 753. Vgl. Idc. 9, 19.

Kap. XIII.

2. במכמש - במכמש. Vgl. Norzi. Trg. Lag. schreibt durchwegs במכמש, cod. Hierosolymitanus bei Baer: במנה בסבלת.³

8. אשר אמר (לו) שמואל - אשר שמואל. Trg.: (Qimhi u. Lag.: ליה) ליה. = LXX: ὅς εἶπεν. Vielleicht bloß notwendige Ergänzung. אשר אמר haben 9 Kodd., Kod. Frankfurt bei Baer: בן הוא, והרבה שונים במלה זו וכוחבים אמר וסופם יהיה מר.⁴

13. לא שמרת - ולא. Seder Olam r. ms. Epstein Kap. 13. Jakob b. Ascher, Komm. zu Gen. 49, 10. Konkor. v. שמרת. = Trg. in den alten edd., V und 19 Kodd.

¹ עולה שבת, verf. um 1457 (כה'יר), gedr. Ven. 1577.

² In ed. Berlin kommt diese St. nicht vor.

³ So auch Note bei G. I 608 Kol. 1, III 27 N. 641 ff. Vgl. auch Menahoth IX, 1 u. Rabbinowicz z. St., Neubauer, Géographie du Talmud u. Schwarz, תמונת הארץ s. v. מכמש.

⁴ Perles, Analecten zur Textkritik S. 47, hat die hübsche Vermutung, daß der ursprüngliche Text שמואל שם שמואל gelautet; שם wurde dann irrtümlich als Kustos angesehen und weggelassen. In der Tat haben vier Kodizes שמואל שם.